

Guía Docente de FAGOT I-VIII

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA FAGOT I-VIII

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN				ITINERARIO	FAGOT				
CARÁCTER	B) Obrigatoria				TIPO DE CLASES	Individual				
DEPARTAMENTO	VENTO MADEIRA				XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Ricardo Pazo García				
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Ricardo Pazo García
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	1,5
ETCS/ CUADRIMESTRE	9	9	9	9	10	10	10	12	Observacións	
DOCENTES	Consultar táboa anexa									

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)

DESCRITOR	Desenvolvemento e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios que conduzan a interpretación do repertorio máis representativo con valoración crítica, estilo propio e madurez creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Dado o seu carácter eminentemente práctico, a sinerxia principal dáse coa disciplina de Repertorio con Piano acompañante sendo inherente á súa esencia e existencia. Débese considerar tamén a estratexia de intentar relacionar dentro do posible, o contido propio da materia coa anteriormente mencionada e coa de Música de Cámara, permitindo que as tres se poidan complementar.
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17
XERAIS	X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24
ESPECÍFICAS	E11, E12, E14, E15, E16, E10

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
Mostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar aspectos técnicos e expresivos relacionados coa afinación e a calidade sonora.	TODAS
Coñece-las diversas convencións interpretativas dos distintos períodos da música instrumental, especialmente os referidos á escritura rítmica e/ ou ornamentación que permitan fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos favorecendo unha maior comprensión do feito musical.	T1, T2, T3, T13, T15, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X24, E1, E2, E4, E5
Aplicar a análise no estudo técnico e expresivo para unha mellor comprensión e interpretación do feito musical.	T1, T2, T3, T13, T15, X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24, E1, E2, E4, E5, E6
Dominar a lectura a primeira vista e memorización de textos musicais que faciliten a integración en calquer formación musical.	TODAS
Dominar o proceso de montaxe e raspado das cañas que permita o alumno dispoñer do material máis axeitado as necesidades interpretativas.	T1, T2, T3, T6, T13, T15, X6, X8, X24, E16
Interpretar obras e estudos de diferentes estilos en público con fidelidade ao texto e coherencia estilística, con especial atención a utilización do vibrato, articulacións e fraseo.	TODAS

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I Técnica proposta	<p>Cuadrimestres I-II:</p> <p>Perfeccionamento de toda a gama de artikulacións, modos de ataque e timbres en tódalas tonalidades ata 3 alteracións a unha velocidade mínima en semicorcheas de negra 80 tomando como referencia o método Obradous, F. - Gammes et exercices journaliers.</p> <p>Práctica do control da afinación e calidade do son en tódolos rexistros.</p> <p>Cuadrimestres III-IV:</p> <p>Perfeccionamento de toda a gama de artikulacións, modos de ataque e timbres en tódalas tonalidades ata 5 alteracións a unha velocidade mínima en semicorcheas de negra 80 tomando como referencia o método Obradous, F. - Gammes et exercices journaliers</p> <p>Práctica do control da afinación e calidade do son en tódolos rexistros.</p> <p>Utilización de recursos como: dobre picado, respiración circular e outros empregados actualmente na música contemporánea.</p> <p>Cuadrimestres V-VIII:</p> <p>Dominio de toda a gama de artikulacións, modos de ataque e timbres en tódalas tonalidades a unha velocidade</p>	TODAS

		mínima en semicorcheas de negra 80 tomando como referencia o método Obradous, F. - Gammes et exercices journaliers Práctica do control da afinación e calidade do son en tódolos rexistros. Utilización de recursos como: dobre picado, respiración circular e outros empregados actualmente na música contemporánea.	
II	O estilo e a forma	Ampliación dos coñecementos sobre as estruturas musicais, fraseo, ornamentación, timbres, articulación e tempo e a súa adecuación aos diferentes estilos. Aplicación das regras de ornamentar ao repertorio do fagot de acordo coas esixencias das distintas épocas e estilos	TODAS
III	A interpretación	Cuatrimestres I - VI. Preparación dun programa integrado por repertorio para fagot e orquestra e/ou repertorio solista, que inclúa 2 obras e 6 estudos de estilos distintos por cuatrimestre. Cuatrimestres VII - VIII. Preparación dun programa integrado por repertorio para fagot e orquestra e/ou repertorio solista, que inclúa 4 obras e 2 estudos por cuatrimestre. Perfeccionamento da concentración, control da tensión física e da respiración nas actuacións en público. Adestramento permanente e progresivo do xesto en relación co texto musical. Adestramento permanente e progresivo da comunicación. Emprego das novas tecnoloxías para potenciar a creatividade.	TODAS
IV	Memorización e lectura a vista	Adestramento progresivo da lectura a vista e da memorización a través dos repertorio proposto nas clases polo docente. Os alumnos interpretarán de memoria polo menos unha das obras programadas en cada cuatrimestre.	TODAS
V	Audicións	Interpretación nas audicións públicas organizadas polo departamento dun programa integrado por repertorio para fagot e orquestra e/ou repertorio solista, que inclúa 2 obras e 6 estudos de estilos distintos, mostrando control técnico do instrumento, fidelidade o texto e coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas.	2
Total de sesións por cuatrimestre			16

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presenciais	Clases, audicións, tutorías	24	24	24	24	24	24	24	24	
Non presenciais	Traballo	246	246	246	246	276	276	276	336	
Total de horas cuatrimestrais		270	270	270	270	300	300	300	360	

6. Avaliación

ORDINARIA

CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Traballo persoal	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. Valorarase a implicación do alumno/a e o progresivo desenvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	40%	TODAS
Audición pública	Valorarase o control técnico, fidelidade o texto, e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación.	60%	TODAS

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.

ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Audición	Cuatrimestres I - VI. Proba práctica: programa integrado por repertorio para fagot e orquestra e/ou repertorio solista, acordado co docente, que inclúa 2 obras de distintos estilos e 6 estudos, así como as tonalidades propostas no curso, mostrando control técnico do instrumento, fidelidade o texto e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estética das pezas e a autonomía no desenvolvemento e aplicación destas. Cuatrimestres VII - VIII. Proba práctica: programa integrado por repertorio para fagot e orquestra e/ou repertorio solista, acordado co docente, que inclúa 4 obras de distintos estilos e 2 estudos, así como as tonalidades propostas no curso, mostrando control técnico do instrumento, fidelidade o texto e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estética das pezas e a autonomía no desenvolvemento e aplicación destas.	100%	TODAS

EXTRAORDINARIA

FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Audición	Cuatrimestres I - VI. Proba práctica: programa integrado por repertorio para fagot e orquestra e/ou repertorio solista,	100%	TODAS

	<p>acordado co docente, que inclúa 2 obras de distintos estilos e 6 estudos, así como as tonalidades propostas no curso, mostrando control técnico do instrumento, fidelidade o texto e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estética das pezas e a autonomía no desenvolvemento e aplicación destas.</p> <p>Cuatrimestres VII - VIII.</p> <p>Proba práctica: programa integrado por repertorio para fagot e orquestra e/ou repertorio solista, acordado co docente, que inclúa 4 obras de distintos estilos e 2 estudos, así como as tonalidades propostas no curso, mostrando control técnico do instrumento, fidelidade o texto e coherencia no estilo interpretativo en concordancia coa forma e estética das pezas e a autonomía no desenvolvemento e aplicación destas..</p>		
--	---	--	--

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprirse as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos**REFERENCIAS BÁSICAS****1º Curso:**

Estudios:

- Gatti - 22 Grandi Esercizi
- Menghini, V. – 18 Studi per Fagotto
- Milde, L. - Escalas y Arpeggios
- Giampieri, A. - 16 Studi giornalieri di perfezionamento
- Obradous, F. - Gammes et exercices journaliers

Obras:

- Bach, J. Ch. - Konzer t Es-Dur
- Bach, J.S. - Suites para cello
- Bond, C. - Concerto en Sib nº 6
- Corrette, M. - Les délices de la solitude, Op.20
- Dard, A - Sonates
- Devienne, F. - Sonata en g menor
- Koechlin, C. - Sonata op. 71
- Mozart, W.A. - Concerto en Bb K191
- Persichetti - Parable for solo Bassoon
- Saint-Saëns, C. - Romance
- Sardelli, F.M. - Bassoon Sonata in D minor
- Schreck, G - Bassoon Sonata, op. 9
- Vivaldi, A. - Concerto in C FVIII/9

2º Curso:

Estudios:

- Menghini, V. – 18 Studi per Fagotto
- Milde, L. - Concert Studies op. 26
- Giampieri, A. - 16 Studi giornalieri di perfezionamento
- Obradous, F. - Gammes et exercices journaliers
- Pivonka, K. - Virtuozni étudy pro Fagot

Obras:

- Bach, J.S. - Suites para cello
- Bettinelli, B. - Studio da Concerto
- Böddecke, P.F. - Sonata sopra la Monica
- Kalliwoda, J. W. - Variations and Rondo B flat major op. 57
- Kozeluh - Concerto en C
- Schreck, G - Bassoon Sonata, op. 9.
- Telemann, G.Ph. - Sonata E m
- Vivaldi, Concerto in Sol maggiore RV.493

Weber - Andante Rondo Ungarese

Weber, C.M - Concer to en Fa M

3º Curso:

Estudios:

Bitsch, M. - 20 Estudios

Menghini, V. - 18 Studi per Fagotto

Bozza, E. - Etudes journalières

Giampieri, A. - 16 Studi giornalieri di perfezionamento

Obradous, F. - Gammes et exercices journaliers

Ronnes R. - 16 Studies for The Orchestra Bassoonist

Obras:

Bach, C.Ph.E. - Concerto in E (cello)

Bach, J.S. - Partita BWV1013 für fagot

Bach, J.S. - Suites para cello

Crusell, H - Concertino

Dutilleux, H. - Sarabande et Cortège

Koechlin, C. - Trois pieces op. 34

Saint-Saëns, C. - Sonata

Schumann, R - Fantasiestücke, Op.73

Tansman, A. - Sonatina

Telemann, G.Ph. - Fantasia 4 en d minor

Villalobos, H. Ciranda das sete notas

Vivaldi, A. - Cocerto E minor

4º Curso:

.....Estudios:

Bitsch, M. - 20 Estudes

Boutry, R. - 12 Estudios atonales

Obradous, F. - Gammes et exercices journaliers

Piard, M. - 90 études pour le bassoon (vol. 2)

Pivonka, K. - Virtuozni étudy pro Fagot

Ronnes R. - 16 Studies for The Orchestra Bassoonist

.....Obras obligadas:

Hummel, J.N. - Gran Concierto

Rossini, G. - Concierto

Obras libres:

Berg, O. - Vértigo

Berwald, F - Konzertstück

Boutry, R. - Interferences

Denisov, E. - Sonata

Dubois, - Sonatine - Tango

Dutilleux, H. Sarabande et Cortège

Stockhausen - In Freundschaft

Villalobos, H. - Ciranda das sete Notas

Otmar Nussio - Variations on an Arietta by Pergolesi

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

Guía Docente de REPERTORIO ORQUESTAL FAGOT I-VI

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA REPERTORIO ORQUESTAL FAGOT I-VI

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN				ITINERARIO	FAGOT				
CARÁCTER	B) Obrigatoria				TIPO DE CLASES	Individual				
DEPARTAMENTO	VENTO MADEIRA				XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Ricardo Pazo García				
CURSOS	1.º curso	2.º curso	3.º curso	4.º curso	COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Ricardo Pazo García				
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	1
ETCS/ CUADRIMESTRE	3	3	3	3	3,5	3,5			Observacións	
DOCENTES	Consultar táboa anexa									

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)

DESCRITOR	Estudo e práctica da literatura orquestral. Afondamento se é o caso, dos roles de cada instrumento dentro da sección. Desenvolvemento se é o caso, das capacidades técnicas e expresivas dos instrumentos afíns. Estudo da práctica dos instrumentos afíns se é o caso, no repertorio orquestral.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Dado o seu carácter eminentemente práctico, a sinerxia principal dáse coa disciplina de Instrumento.
TRANSVERSAIS	T1, T3, T6, T13
XERAIS	X3, X6, X8, X10, X11, X15
ESPECÍFICAS	E11, E12, E13, E14, E15, E18, E19, E110

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
1. Interpretar obras representativas do repertorio orquestral de acordo ó nivel instrumental do alumno.	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X11, X15, E11, E12, E13, E14, E15, E18, E19, E110
2. Coñecer a problemática dos distintos instrumentos e de cada combinación instrumental nas que interveña o alumno, aprendendo a adaptarse ás peculiaridades sonoras.	T1, T3, T6, T13, X6, X8, X10, X11, X15, E11, E12, E13, E14, E15, E18, E19, E110
3. Diferenciar o seu papel como integrante de formacións, aprendendo a controlar a súa función.	T1, T3, T6, T13, X6, X8, X10, X11, X15, E11, E12, E13, E14, E15, E18, E19, E110
4. Ampliación dos coñecementos sobre as estruturas musicais, fraseo, ornamentación, timbres, articulación e tempo e a súa adecuación aos diferentes estilos. Aplicación das regras de ornamentar ao repertorio da fagot de acordo coas esixencias das distintas épocas e estilos. Utilización de recursos como: dobre picado, iniciación a utilización da respiración circular, e outros empregados actualmente na música contemporánea.	TODAS
5. Empregar unha ampla e variada gama sonora, axustando o son en función dos demais instrumentos do conxunto e das necesidades estilísticas e interpretativas de cada obra.	TODAS

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I	Traballo da unidade sonora. 1.1. Timbre, vibrato, afinación, respiración, ataques... 1.2. Articulación, ritmo, agóxica e dinámica. 3. Fraseo.	TODAS
II	Estudo da sonoridade orquestral 2.1. Equilibrio de planos, rol a desempeñar na orquesta (acompañamento, solista, contrapunto, etc.)	TODAS
III	Interpretación 3. Interpretación do repertorio orquestral básico de diferentes estilos. 3.1. Interpretación acorde coa época e autor. 3.2. Análise da (obra/as). 3.3. Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións.	TODAS
IV	Práctica de lectura a primeira vista 4.1. Obras de menor dificultade, respetando e cuidando a interpretación de todos os detalles da obra	TODAS
V	Interpretación pública 5.1. Interpretación -nas audicións públicas organizadas polo departamento- dun programa integrado polo repertorio orquestral para fagot e contrafagot sinalado para cada cuadrimestre na bibliografía incluídos nos métodos de extractos orquestrais citados igualmente en dito apartado. 5.2. Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación, a autonomía no desenvolvemento e aplicación destas capacidades.	2
Total de sesións por cuadrimestre		16

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presenciais	Clases prácticas - Audición	16	16	16	16	16	16			
Non presenciais	Traballo persoal:	74	74	74	74	89	89			
Total de horas cuadrimestrais		90	90	90	90	105	105			

6. Avaliación

ORDINARIA

CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Seguimento continuo	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe. - Valorarase a implicación do alumno e o progresivo desenvolvemento da súa capacidade crítica e autonomía.	50%	TODAS
Audición pública	Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética dos extractos orquestrais, a capacidade artística e de comunicación.	50%	TODAS

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.

ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Audición pública	Proba práctica: programa integrado polo repertorio orquestral para fagot e contrafagot sinalado para cada cuadrimestre na bibliografía incluídos nos métodos de extractos orquestrais citados igualmente en dito apartado. Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación, a autonomía non desenvolvemento e aplicación destas capacidades.	100%	TODAS

EXTRAORDINARIA

FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Audición pública	Proba práctica: programa integrado polo repertorio orquestral para fagot e contrafagot sinalado para cada cuadrimestre na bibliografía incluídos nos métodos de extractos orquestrais citados igualmente en dito apartado. Valorarase o control técnico, a coherencia no estilo interpretativo e en concordancia coa forma e estética das pezas, a capacidade artística e de comunicación, a autonomía non desenvolvemento e aplicación destas capacidades.	100%	TODAS

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

Righini, F. - Il Fagotto in Orchestra
Ed. Breitkopf - Orchesterstudien für Kontrafagott
The Orchestra Musician's Library
Orchester Probespiel Fagott

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

Repertorio Cuadrimestral:
I
Beethoven, L - Sinfonía nº 5
Beethoven, L - Violin concerto op. 61

Brahms, J. - Concierto para violín
Mozart, W.A. - A Frauta Máxica Mozart, W.A.
Mozart, W.A. - As Bodas de Figaro
Mozart, W.A. - Sinfonía K. 550 en Sol m
Mozart, W.A. - Sinfonía Jupiter en Do M
Wagner, R. - Rienzi
Mahler, G. - Das Lied von der Erde (Contrafagot)
II
Mozart, W.A. - Sinfonía K.543 en Mib M
Mozart, W.A. - Sinfonía K.504 en Re M
Mozart, W.A. - Concerto per piano K.482
Ravel, M. - Bolero
Ravel, M. - Rapsodia Española
Rossini, G. - El Barbero de Sevilla
Tchaikovsky, Sinfonía nº 4
Beethoven, L - Fidelio (Contrafagot)
Brahms, J. - Sinfonía nº 4 (Contrafagot)
III
Brahms, J. - Sinfonía nº 1
Brahms, J. - Sinfonía nº 2
Donizetti, - Una Furtiva Lágrima
Haydn, J. - Sinfonía nº 8 "Reine"
Tchaikovsky, Sinfonías nº 4 , 5 y 6
Strauss, R. - Till Eulenspiegel
Wagner, R. - Rienzi (Contrafagot)
IV
Berlioz, H. - Sinfonía Fantástica op. 14
Brahms, J. - Sinfonía nº 3
Brahms, J. - Sinfonía nº 4
Ravel, M. - Rapsodia Española
Rimsky Korsakov – Scheherezade
Stravinsky, I. - Consagración de la Primavera
Brahms, J. - Sinfonía nº 4 (Contrafagot)
Strauss, R. - Tod und Verklärung (Contrafagot)
V
Beethoven, L - Sinfonía nº 5
Berlioz, H. - Sinfonía Fantástica op. 14
Bizet, G. - Carmen
Mozart, W.A. - Sinfonía K.425 en Do M
Mozart, W.A. - Così fan tutte
Mozart, W.A. - Sinfonía K.543 en Mib M
Mozart, W.A. - Sinfonía Jupiter en Do M
Mozart, W.A. - Concerto per piano K.466
Shostakovitch, D. - Sinfonía nº 9
Weber, C.M. - Der Freischütz
Mahler, G. - Sinfonía nº 4 (Contrafagot)
Brahms, J. - Sinfonía nº 3 (Contrafagot)
Ravel, M. - 2º Concierto para la mano izquierda (Contrafagot)
VI
Brahms, J. - Sinfonía nº 2
Brahms, J. - Variaciones sobre un tema de Haydn
Beethoven, L - Sinfonía nº 4
Brahms, J. - Sinfonía nº 4
Ravel, M. - Klavierkonzert G - Dur
Schumann, R. - Sinfonie 1 B - Dur op.38
Smetana, B. - Die verkaufte Braut (overture)
Strauss, R. - Also sprach Zarathustra
Strauss, R. - Der Rosenkavalier (Contrafagot)
Mahler, G. - Sinfonía nº 5 (Contrafagot)
Brahms, J. - Sinfonía nº 1 (Contrafagot)

Guía Docente de HISTORIA DOS INSTRUMENTOS FAGOT

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA HISTORIA DOS INSTRUMENTOS FAGOT

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN				ITINERARIO	FAGOT				
CARÁCTER	B) Obrigatoria				TIPO DE CLASES	Colectiva				
DEPARTAMENTO	VENTO MADEIRA				XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Ricardo Pazo García				
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Ricardo Pazo García
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	1
ETCS/ CUADRIMESTRE						3			Observacións	
DOCENTES	Consultar táboa anexa									

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)

DESCRITOR	Estudo da evolución histórica dos instrumentos. Coñecemento das características construtivas, funcionamento acústico e posibilidades técnicas e expresivas con relación ao repertorio.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T4, T6, T7, T8, T10, T13
XERAI	X9, X10, X12, X14, X15, X20, X25
ESPECÍFICAS	EI2, EI4, EI6

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
Recoñecer auditivamente as diferentes características do Fagot o longo da súa historia.	TODAS
Coñecer en cada época as relacións entre constructor-intérprete-compositor e o seu resultado no desenvolvemento do Fagot.	TODAS
Coñecer as diversas convencións interpretativas do repertorio fagotístico especialmente as referidas a escritura rítmica ou a ornamentación.	TODAS
Audicións comparadas das obras máis representativas dende o século XVII ó XX interpretadas con instrumentos orixinais e actuais.	TODAS
Coñecer as diferencias entre as dúas grandes escolas francesa e alemana.	TODAS

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I Antecedentes populares do Fagot nas diferentes culturas.	Instrumentos de dobre lingüeta en Grecia. Idade Media. Renacemento.	Todas
II Evolución do Dulcián dende o século XVI ata o XVII.	O Dulcián en Europa e España, así como a súa importancia na música sacra. Repertorio do Dulcián. Papel do Dulcián na música da época. Selma e Salaverde.	Todas
III Evolución do Fagot dende o século XVII ó XX	Evolución e adaptación do fagot solista, na orquestra e no repertorio camerístico. Evolución mecánica e tímbrica. Grandes intérpretes dos séculos XVIII, XIX e XX. Relación intérprete construtor.	Tdas
IV A escola francesa e a alemana	Diferencias acústicas do Fagot Francés e Alemán, e como afectan a interpretación. Características principais das dúas grandes escolas francesa e alemá. W. Heckel e as súas achegas o desenrolo do fagot actual.	Todas
V O século XX.	A música do século XX. As vangardas e o fagot. Efectos no fagot.	Todas
VI Avaliación	Traballo escrito de investigación. Proba escrita.	1
VII		
VIII		
IX		
Total de sesións por cuadrimestre		16

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	

Presenciais	Clases, titorías, avaliación e exposición e debate de traballos:					18			
Non presenciais	Actividades complementarias e traballo persoal.					72			
Total de horas cuadrimestrais						90			

6. Avaliación

ORDINARIA

CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Seguimento continuo	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe.	40%	TODAS
Traballo práctico e exame escrito	Traballo escrito de investigación, no que o alumno debe presentar un tema relacionado coa materia valorándose a profundidade con que se presentan os contidos así como a súa orixinalidade. Valorarase a calidade das fontes consultadas e a presentación, coherencia e corrección na redacción do traballo. Proba escrita na que se valorará a capacidade para comunicar de forma clara e sinxela o desenvolvemento das cuestións plantexadas.	60%	TODAS

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.

ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Traballo práctico	Traballo escrito de investigación, no que o alumno debe presentar un tema relacionado coa materia valorándose a profundidade con que se presentan os contidos así como a súa orixinalidade. Valorarase a calidade das fontes consultadas e a presentación, coherencia e corrección na redacción do traballo.	40%	TODAS
Exame escrito	Proba escrita na que se valorará a capacidade para comunicar de forma clara e sinxela o desenvolvemento das cuestións plantexadas.	60%	TODAS

EXTRAORDINARIA

FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Traballo práctico	Traballo escrito de investigación, no que o alumno debe presentar un tema relacionado coa materia valorándose a profundidade con que se presentan os contidos así como a súa orixinalidade. Valorarase a calidade das fontes consultadas e a presentación, coherencia e corrección na redacción do traballo.	40%	TODAS
Exame escrito	Proba escrita na que se valorará a capacidade para comunicar de forma clara e sinxela o desenvolvemento das cuestións plantexadas.	60%	TODAS

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberánse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

- Baines, A. - Woodwindinstruments and their history. N. York. W.W.Norton &Co. 1962
 Brown, C. - Classical and Romantic Performing Practice 1750-1900 (Oxford: Oxford University Press, 1999).
 Bukopzer, M. - Music in the Baroque Era. N.York. W.W.Norton&Co., 1947.
 Dart, T. - La Interpretación de la música (Madrid: A. Machado Libros, 2002).
 Dibelius, U. - La música contemporánea a partir de 1945 (Madrid: Akal, 2004).
 Donnington, R. - Baroque music. Style and Performance
 Downs, P.G. - La música clásica (Madrid: Akal, 1998).
 Fuzeau, J.M. - Méthodes e Traités Basson
 Lawson, C. e Stowell, R. - La Interpretación Histórica de la Música: una introducción (Madrid: Alianza Editorial, 2005).
 Mather .B.B and Lasocki, D. - Free Ornamentation in WoodWind Music 1700-1775
 Mather, B.B. - Free ornamentation in Woodwind Music. N.York. Mc Ginnis & Marx, 1976
 Mather, B.B. - Interpretation of French music 1675-1775. Id.1973.

Mather, B.B. - The classical woodwind cadenza. Id. 1978

Michael Talbot, - Vivaldi

Morgan, R.P. - La música del siglo XX (Madrid: Akal, 1994).

Mozart, L. - A treatise on the fundamental principles of violin playing (1753).(trad. inglesa). OxfordUniv. Press.

Neumann, F. - Ornamentation on the (Post-)Baroque music (with special emphasis on J.S.Bach). PrincetonUniv. Press, 1978.

Sadie, S. - The New Grove Dictionary of Musical Instruments

Sadie, S.e Jacobs, A. - The New Grove Dictionary of Music and Musicians (London: Macmillan, 1980)..

Tranchefort.F, - Los Instrumentos Musicales del Mundo

Veilhan, J.C. - Les Règles de l'Interprétation Musicale á l'Epoque Baroque Alphonse Leduc, 1982.

Vester, F. - W.A. Mozart: On the Performance of the Works for Wind Instruments. Broekmans&Van Poppel, 1999.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

Guía Docente de TCECORP FAGOT

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA TCECORP FAGOT

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN				ITINERARIO	Fagot				
CARÁCTER	B) Obrigatoria				TIPO DE CLASES	Colectiva				
DEPARTAMENTO	VENTO MADEIRA				XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Ricardo Pazo García				
CURSOS	1.º curso	2.º curso	3.º curso	4.º curso	COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Ricardo Pazo García				
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	2
ETCS/ CUADRIMESTRE				2					Observacións	
DOCENTES	Consultar táboa anexa									

2. Competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)

DESCRITOR	Coñecemento básico da estrutura e función do aparato locomotor e do sistema nervioso. Desenvolvemento de hábitos posturais correctos que minimicen o risco durante a interpretación. Técnicas de respiración, relaxación, autocontrol, optimización da enerxía muscular, concentración e memoria aplicadas ó estudo e a actuación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T6, T7, T11, T13, T15
XERAIS	X8, X21, X24, X25
ESPECÍFICAS	E14, E16, E18, E110

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
Observar e valorar as situacións específicas produtoras de ansiedade na interpretación dos nosos instrumentos.	T2, T6, T13, X8, X24, X25, E14, E16, E18, E110,
Recoñecer a sintomatoloxía específica do instrumentista fronte ó seu propio instrumento.	T1, T2, T6, T13, X8, X24, X25, E14, E16, E18, E110
Discernir os pensamentos negativos produtores de angustia e estrés ante as audicións, concertos ou exames.	T1, T2, T6, T7, T11, T15, X24, X25, E14, E16, E18, E110,
Coñecer e aplicar as principais técnicas de autocontrol emocional existentes adaptada ó seu propio instrumento.	T1, T2, T3, T6, T7, T11, T13, X8, X21, X24, X25, E14, E18, E110,
Aprender a recoñecer ós hábitos posturais incorrectos e activar os mecanismos para a súa corrección.	T1, T2, T3, T6, T7, T11, T13, X8, X21, X24, X25, E14, E18, E110,

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS	
I	Respiración	Tipos de respiración - Papel da respiración na ansiedade e na relaxación.	Todas
II	Hábitos posturais	Posición sentada - posición de pé.	Todas
III	A tonicidade muscular	Control da tonicidade muscular: Exercicios de queceamento - Estiramentos.	Todas
IV	A ansiedade e o estrés	Visualización como medio para a relaxación e autocontrol.	Todas
V	Avaliación	Redacción de traballos escritos dirixidos por o profesor, recompilados nun portafolio. Proba escrita.	1
Total de sesións por cuadrimestre		16	

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presenciais	Clases prácticas, tutorías e audición				32					
Non presenciais	Pescuda de información e traballo persoal				28					
Total de horas cuatrimestrais					60					

6. Avaliación

ORDINARIA

CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Seguemento continuo	Valoraranse as capacidades adquiridas conforme á superación das distintas fases da aprendizaxe.	50%	Todas
Exame escrito Traballo práctico	Valorarase a capacidade de síntese e de desenvolvemento sobre as cuestións plantexadas. Valorarase a redacción de traballos escritos, recompilados nun portafolio como resultado do traballo realizado e dirixido polo profesor nas clases.	50%	Todas

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.

ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Exame escrito	Valorarase a capacidade de síntese e de desenvolvemento sobre as cuestións plantexadas.	80%	Todas
Traballo práctico	Traballo escrito de investigación no que o alumno debe presentar un tema relacionado coa materia, valorándose a profundidade con que se presentan os contidos así como a súa orixinalidade. Valorarase a calidade das fontes consultadas e a presentación, coherencia e corrección na redacción do traballo.	20%	Todas

EXTRAORDINARIA

FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame escrito	Valorarase a capacidade de síntese e de desenvolvemento sobre as cuestións plantexadas.	80%	Todas
Traballo práctico	Traballo escrito de investigación no que o alumno debe presentar un tema relacionado coa materia, valorándose a profundidade con que se presentan os contidos así como a súa orixinalidade. Valorarase a calidade das fontes consultadas e a presentación, coherencia e corrección na redacción do traballo.	20%	Todas

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

- Bang-Rouhet, P. (2009). ¿Qué nos jugamos cuando hablamos en público? comprende su miedo escénico y cómo controlarlo. Barcelona: Alienta.
- Dalia Cirujeda, G. (2004). Cómo superar la ansiedad escénica en músicos: un método eficaz para dominar los «ner vios» ante las actuaciones musicales. Mundimúsica. Dalia Cirujeda, G. (2006). El músico: una introducción a la psicología de la interpretación musical. Alcorcón (Madrid): Mundimúsica.
- Gallwey, W. T. & Vergara, V.J. (2010) - El juego interior del tenis. Málaga: Editorial Sirio
- Green, B. (1986). The inner game of music (1º ed.). Garden City N.Y.: Anchor Press/Doubleday. Green, B. (1991a). The inner game of music workbook: for band. Chicago: GIA Publications.
- Green, B. (1991b). The inner game of music workbook: for full orchestra. Chicago: GIA Publications.
- Herrigel, Eugen, Editorial Kier & Suzuki, Daisetz, T. (2005) Zen en elArco / Zen in the Art of Archery. Editorial Kier
- Jaen, R. (1992). Patología de tronco y miembros superiores en músicos profesionales. Revista de la Sociedad Médica Hospital San Juan de Dios.
- Kaspersen, M. (s.f.). Estudio de la ansiedad producida por la actuación entre los estudiantes de música noruegos. The European journal of psychiatry (edición en español). Kovács, G. (2010). Ejercicios preparatorios para instrumentistas: (método Kovács). Barcelona: Graó.
- Lehmann, A. (2007). Psychology for musicians understanding and acquiring the skills. Oxford [New York]: Oxford University Press. Marinovic, M. (s.f.). La ansiedad escénica en intérpretes musicales chilenos. Revista musical chilena.
- Rosset i Llobet, J. (2010). El cuerpo del músico: manual de mantenimiento para un máximo rendimiento (1o ed.). Badalona: Editorial Paidotribo. Rosset Llobet, J. (2005). A tono: ejercicios para mejorar el rendimiento del músico (1º ed.). Barcelona: Editorial Paidotribo.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS